

Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 377602

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Aan de raad van de gemeente Emmen

team

**Beleid en ontwikkeling sociaal
domein**

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door
146337-2025:577496	146337-2025		P. Raaijen
datum	telefoon	fax	e-mail
14 mei 2025	14 0591		gemeente@emmen.nl

onderwerp

Raadsbrief voor aankondiging C-discussie over Hervormingsagenda Jeugd voor de gemeente Emmen

Geachte leden van de raad,

Sinds de decentralisatie van de jeugdzorg in 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Het doel was een efficiënter stelsel, gebaseerd op lokale kennis en regie. Gemeenten kregen echter een gedecentraliseerd budget met een korting wat onvoldoende was om de stijgende kosten te vergoeden. Dit blijkt uit een AEF-rapport uit 2020. Vervolgens werd de commissie van Wijzen ingesteld omdat het rijk en gemeenten niet tot overeenstemming kwamen over het vergoeden van de kosten. Het advies van deze commissie en de onderzoeksrapporten resulteerden in de Hervormingsagenda Jeugd. Het doel van de Hervormingsagenda is betere hulp, stelselverbetering en bezuinigingen van de Jeugdzorg. De financiële gevolgen van de Hervormingsagenda zijn door de commissie Van Ark in beeld gebracht. In de voorjaarsnota van 2025 zijn de adviezen van de commissie van Ark opgevolgd. Dit betekent dat gemeenten in 2028 voor een totale bezuiniging staan van € 108 miljoen euro. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe deze bezuiniging uitpakt voor de gemeente Emmen.

Op 11 februari 2025 ontving u een informatiebrief over de regionale ontwikkelingen en het vormen van een gemeenschappelijke regeling voor gespecialiseerde jeugdzorg en veiligheid vanuit de opgaven uit de ze Hervormingsagenda Jeugd 2024 -2028. Op 13 mei heeft Hind Darid van &Van Laar u een presentatie gegeven over het proces van de gemeenschappelijke regeling met de positie van de gemeenteraad. Naast deze regionale maatregelen ligt er eveneens een flinke lokale opdracht.

Wachlijsten, bureaucratie en versnipperde zorg maken het voor jongeren en gezinnen soms moeilijk om passende hulp te krijgen. Met de landelijke Hervormingsagenda Jeugd is er een kans om hier verandering in te brengen. We willen niet meer dat 1 op de 7 kinderen een vorm van jeugdhulp ontvangt. Daarom is dit het moment om het huidige jeugdstelsel te veranderen en jongeren de kans te geven om zich te ontwikkelen met passende ondersteuning en de bezuiniging in 2028 budgettair goed op te vangen.

Tijdens de C-discussie op 11 juni 2025 willen we uw visie op het jeugdstelsel in de gemeente Emmen horen. Voordat de C-discussie plaatsvindt, bezoekt Sharon Stellaard uw gemeenteraad op 20 mei. Zij deed promotie onderzoek naar 50 jaar jeugdbeleid. Zij zet u aan het denken wat er met het jeugdbeleid is gebeurd in de afgelopen jaren. Dit geeft inspiratie voor de Emmense Hervormingsagenda Jeugd want het geeft wel aan dat -ondanks alle eerdere inspanningen- heeft het ook in Emmen niet geleid tot minder jongeren in de jeugdhulp en vermindering van wachtlijsten.

De gemeente Emmen verdient een hervorming van het jeugdbeleid. We hebben dezelfde problemen als in de rest van het land:

- Te veel jeugdigen wachten te lang op passende hulp. Er is op dit moment een wachtlijst van ongeveer 50 kinderen voor zware gespecialiseerde jeugdzorg. De gemeente ontvangt deze signalen van verwijzers voor jeugdzorg, zoals De Toegang, Sedna en de huisartsen.
- (Gespecialiseerde, zware) Jeugdzorg wordt nog te vaak (en te laat) ingezet als het misgaat. Dit leidt tot dure oplossingen, bijvoorbeeld tijdelijke begeleiding van 1 op 1 als er geen plek bij zorgaanbieders beschikbaar is.
- De nadruk ligt nog te veel op het oplossen van problemen via de jeugdigen, in plaats van oplossingen zoeken in de omgeving, zoals het dorp en de wijk.
- De toegang tot jeugdhulp is voor gezinnen niet altijd overzichtelijk. Er zijn beschikkingen nodig, onderzoeken, behandelplannen. Dit vertraagt het moment waarop daadwerkelijk zorg of ondersteuning geboden kan worden.

Voor het realiseren van de hervorming van het jeugdbeleid willen we zorgen voor een andere benadering van de jeugd. We zetten meer in op lichte ondersteuning. Jeugdzorg zou niet oplossing moeten zijn voor waar het maatschappelijke vangnet tekort schiet. Samen met onze maatschappelijke partners en inwoners willen we het gesprek voeren over wat we daar samen aan kunnen doen. Dat doen we ook door:

1. Meer inzet van lichte ondersteuning door het versterken van de sociale pedagogische basis. Hiermee bedoelen we het versterken van factoren die van invloed zijn op de leefwerelden van een jeugdige. We spreken in dit verband ook wel van een context of systeem. Denk hierbij aan het gezin, de kinderopvang, de school, de buurt, de wijk, etc. Dit betekent een eenvoudige toegang met ondersteuning en bijvoorbeeld het aanbieden van Rijke Schooldagen en initiatieven als Angelslo Academy en de kinderraden. Er is geen verwijzing of beschikking nodig met als gevolg minder bureaucratie en sneller hulp.
2. Middelzware ondersteuning door verstevigen van de lokale teams
De gezinnen hoeven niet naar de jeugdhulp toe, de professionals zijn aanwezig daar waar het gezin en de jeugdigen zijn, zoals de scholen en in de wijk. Medewerkers van de stevige lokale teams beschikken over de juiste competentieprofielen en bieden waar mogelijk zelf hulp, voeren regie op de casus of het proces en zijn zolang als nodig aanspreekpunt. Ze streven naar soepele overgangen in de levensloop.
3. Minder inzet van zware gespecialiseerde jeugdzorg en veiligheid.
Door veel meer inzet van de lichte en middel zware jeugdhulp is de verwachting dat minder kinderen verwezen worden naar dure, gespecialiseerde zorg. Er ontstaat meer (financiële) ruimte voor jeugdigen die deze zorg echt nodig hebben.

Met de inzet van bovengenoemde indeling streven we erna dat gezinnen en jongeren sneller hulp ontvangen door meer ondersteuning in de buurt, minder ingewikkelde procedures en betere aansluiting bij onderwijs, zorg en welzijn. We bieden de jongeren ontwikkelingskansen aan en streven naar het overbodig maken van de lichtere interventies binnen de jeugdhulp.

Hoe bereiken we dit?

Het college bepaalt, na het gesprek met de uitvoeringsorganisaties, welke huidige gemeentelijk projecten en activiteiten bijdragen aan de hierboven genoemde hervorming van de jeugdhulp. Vervolgens bepalen we welke uitvoeringsorganisaties geschikt zijn om de benodigde activiteiten uit te voeren en we versterken onze samenwerking met de scholen.

Denk aan bestaande projecten zoals:

De sociale pedagogische basis met een lichte vorm van jeugdhulp.

- Jonge ouders ondersteunen met Kansrijke start: kennismaking met het wijkteam na geboorte eerste kind (via consultatiebureau).
- Moeders van Emmen voor de match van gezinnen met vrijwilligers (bijv. voor oppas, huiswerkbegeleiding) via Sedna.
- VoorSam&Zo, gezinscoach op 2 scholen voor de verbinding tussen thuis en school.
- Brede school en Rijke Schooldag voor activiteiten op school en in de buurt met buurtsportcoaches en cultuurcoaches.
- Kinderraden die bijdragen aan regie op eigen leefomgeving, leren samenwerken, het leren accepteren van verschillen, het ontwikkelen van zelfvertrouwen, het gevoel ertoe te doen als inwoners van de gemeente Emmen.

Verstevigen van lokale teams met middelzware jeugdhulp ter ondersteuning van het gezin en de jeugd

- Schoolmaatschappelijk werk en gezinscoaches: Vaste jeugdprofessionals in elke school (minimaal 1 dag per week) voor snelle hulp. Training leraren in signaleren van problemen (depressie, huiselijk geweld, armoede). In samenwerking tussen onderwijs en Sedna.
- Een (digitaal) loket voor jeugdhulp via De Toegang voor alle hulpvragen zonder gedoe met doorverwijzen.
- Ondersteuning huisartsen voor het voorkomen dat problemen opgelost worden met dure jeugdzorg of met medicijnen via de GGD of Accare.
- Schuld- en armoedepreventie in wijken door samenwerking met schuldhulpverlening, voedselbanken en scholen om stress in gezinnen te verminderen.

Zorg en Veiligheid met zware gespecialiseerde jeugdhulp valt onder de Drentse Jeugdhulpregio

- Uitvoering van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming met uithuisplaatsingen (pleeggezin, gezinshuis of instelling), Gedwongen jeugdbescherming (OTS, ondertoezichtstelling) en Crisisopvang (bij acute onveiligheid..
- Residentiële jeugdhulp (24-uurs zorg) met specialistische leefgroepen (bijv. voor LVB-jongeren of ernstige gedragsproblemen), JeugdzorgPlus (zwaardere variant, vaak buiten Drenthe) en Kamertraining (begeleid zelfstandig wonen voor 16+ jongeren), hoogspecialistische behandelingen (specialistische GGZ, kinderdagcentra), en gezinsbehandeling.

Stellingen voor de C-discussie voor de gemeenteraad

De Hervormingsagenda Jeugd vraagt een daadkrachtige, praktische aanpak om de beloften van snellere, betere en passende jeugdhulp waar te maken. Wij nodigen u uit om hierover met elkaar in gesprek te gaan met de volgende stellingen:

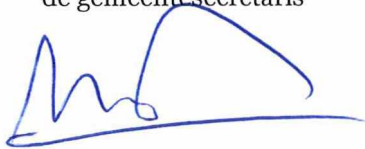
1. We geven geen beschikkingen meer af voor lichte vormen van jeugdhulp maar lossen dit op in de maatschappij en door te investeren in een stevige pedagogische basis.
2. Geen verandering zonder risico's. De gemeenteraad geeft ruimte om de grenzen van de regelgeving op te zoeken als we daarmee jeugdigen wél helpen door bijvoorbeeld zonder beschikking jeugdhulp toe te staan.
3. Wat is de reflectie van de gemeenteraad op het 'Boemerangbeleid' van Sharon Stellaard?

Na de C-discussie gaat uw college van B&W aan de slag met:

- Wat zijn onze prioriteiten?
- Hoe monitoren we succes?
- Hoe betrekken we jeugdigen en ouders bij deze hervormingen?

Wij zijn benieuwd naar uw visie. Laten we ervoor zorgen dat de gemeente Emmen kiest voor een vorm van ondersteuning van gezinnen en jeugd die toekomstbestendig, toegankelijk en effectief is.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen
de gemeentesecretaris

M. Plantinga-Leenders

de burgemeester

H.F. van Oosterhout